

parallel

2006 **N°2** free

Az Parallel a **MU Színház** által 2005 augusztusában kiadott MŰ című időszakos kiadvány második száma, melyet ezentúl a **Trafó Kortárs Művészetek Háza**val közösen jelentetünk meg. Szándékunk továbbra is az, hogy a kortárs előadóművészet iránt érdeklődő közönségünkhöz közelebb vigyünk azokat az alkotókat, művészeket, akik a MU és a Trafó színpadán a 2005-2006-os tavaszi évadban megmutatkoznak. Városunkban több esztendeje prosperál e két - minden budapesti számára fontos - HELY, mely estéről estére a hazai és a nemzetközi kortárs előadóművészet színe-javát kínálja. A MU főleg a hazai alkotók bemutatóinak és kísérleti munkáinak ad teret,

míg a Trafó túlnyomórészt a nemzetközi kortárs művészetet mutatja be. Jelen kiadványunk a nálunk dolgozó művészek portréit és vallomásait tartalmazza, amelyek bepillantást engednek az alkotás folyamatába, rávilágítva a születendő művek kiindulópontjára, a művészeti elképzelések, szándékok gyökerére. Reméljük, hogy e szám fogadtatása hasonlóan kedvező lesz, mint az előzőé, alátámasztva azt a törekvést, hogy a jövőben ne csak alkalmanként, hanem rendszeresen jelentkezzen a Parallel látogatóink, olvasóink előtt. Hosszú távú tervünk, hogy létrehozunk egy olyan magazint, amely bemutatja a kortárs művészet több ágát – a színházon és a táncon kívül

a képzőművészetet, zenét, irodalmat stb. –, valamint a tágabb értelemben vett kortárs kultúrát, és segít az e területeken alkotó művészek munkáinak megismerésében, értelmezésében. Fontosnak tartjuk, hogy a kortárs művészet a közönség minél szélesebb köreihez eljusson, és az elkövetkezendő lapszámokban megjelenő tanulmányok, interjúk, beszámolók és hírek révén minden érdeklődő részesévé válhasson annak az izgalmas, színes világnak, amit a MU Színház és a Trafó – szándéka és legjobb tudása szerint – egyaránt képvisel. Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik munkájukkal segítették, támogatták e szám megjelenését. «

Parallel is the second volume of the periodical first entitled MŰ, issued in August 2005 by the **MU Theatre**, this time published jointly with the **Trafo House of Contemporary Arts**. However, our intention remained the same, namely, to bring the artists who will perform on the stages of MU and Trafo during the spring season of 2005-2006 closer to the audience. Since many years, these two PLACEs have been flourishing in our city, Budapest, and became important to all its citizens and visitors. From one night to the other these centres offer the cream of the Hungarian and international contemporary art. While MU is chiefly a place for the

works and experiments of Hungarian artists, Trafo mainly offers the international contemporary movements. The present issue contains the portrays and texts of our artists, which give way to a glance in the process of artistic creation, and throw light on the roots of the works of art. We hope that this volume will be welcomed as warmly as the previous one, supporting us in this way to publish Parallel not only occasionally but regularly. Our plan on the long run is to create a magazine which presents all the branches of contemporary art – fine arts, music and literature besides theatre and dance – in a

broader sense: contemporary culture. Our aim is to help the interpretation and understanding of the works of contemporary artists. We believe that making the wider public familiar with contemporary art through essays, interviews, reviews and news published in future volumes has a foremost importance so thus everyone could become part of the colourful and adventurous world that MU Theatre and Trafo stand for with our best knowledge. We would like to express our gratitude to all those who helped us with their work in issuing this volume. «

• Frenák Pál	5	28	Needcompany & Jan Lauwers (B)	•
• Nigel Charnock (UK)	6	29	Compagnie Felix Ruckert (D)	•
• Ladányi Andrea	7	30	Artus – Dombi Kati, Gold Bea, Nina Umniakov	•
• Fenyves Márk	8	33	Angelus Iván	•
• Kun Attila	9	34	Horváth Csaba	•
• Andaxínház – Geltz Péter	11	35	Élőkép Társulat – Bérczi Zsófia, Terebessy Tóbiás	•
• Hámor József	12	36	Ágens	•
• Várszegi Tibor	13	37	L1	•
• Bozsik Yvette	15	38	Aurélia Thierrée & Victoria Thierrée Chaplin (F)	•
• Kovács Gerzson Péter	16	39	Chris Haring (A)	•
• Juhász Kata	18	40	Makám – Krulik Zoltán	•
• Marie Chouinard (CAN)	19	41	Rutkai Bori	•
• Hudi – MU Terminál	21	42	Pálosi István	•
• Victoria & Lies Pauwels (B)	23	43	Szabó Réka	•
• Hód Adrienn	25	44	Keszég László	•
• Réti Anna	26	45	Ladjánszki Márta	•
• Nagy Csilla	27	46	Lábán-díj	•

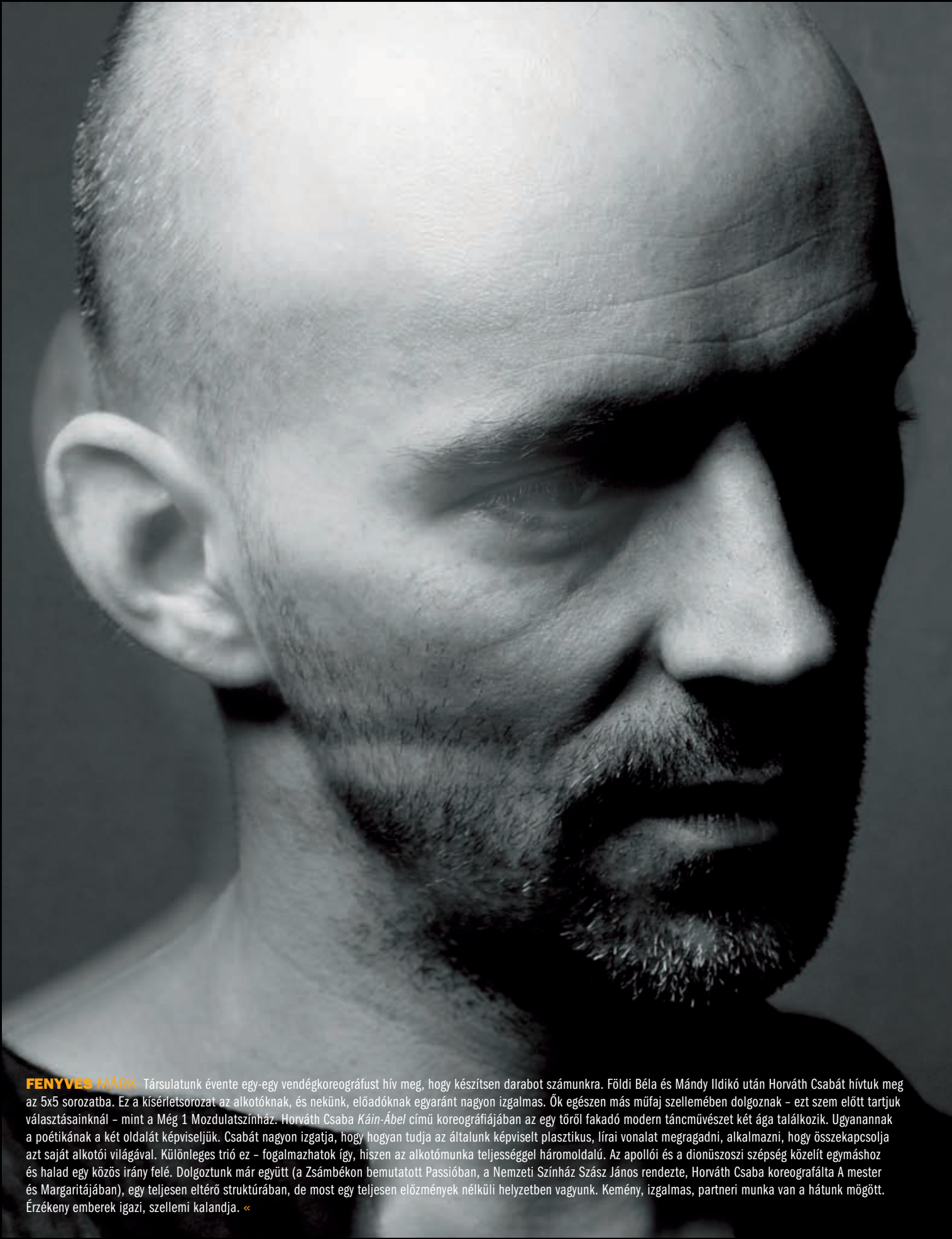
FRENÁK PÁL Az ikrek témája érdekel most, a megkettőződés. Ez egy önálló szízlőest lesz, melyet Újvári Milánnak készítettem. Persze, újfajta eszközöket vonunk be a táncba, hogy milyeneket, még titok. Szóló lesz, de mégis sokan lesznek a színpadon. Az ikrekben a szétválasztottság izgat. Ebben a darabban az önmagában létezés kaotikus állapota jelenik meg – az élettelen élő és az élő élettelen. • Óriási kihívás ez az előadás. Én nem táncolok benne – ha nem táncolok, az esélyt ad arra, hogy külső rálátásom legyen. Már hét-nyolc éve meg szerettem volna csinálni ezt a darabot. Most a véletlenek és a szükségszerűség úgy hozta, hogy bele lehetett vágni. Most váltok, új partnereket találtam, új inspirációt. Fantasztikus tehetségek vannak még. • Nálam mindig a mű a legfontosabb, még magamat is háttérbe szorítom. A mű érdekében mindent megteszek. Szeretnék adni valamit és ezt csak akkor tudom megtenni, ha mindenki így működik közre. Már nyolc éves korom óta gondolkodom a táncon. Ez egy gondolkodási forma, mégpedig, hogy miképpen látom a világot és a világ miképpen lát engem. Van egy lelki szükségszerűség, ami feszít és ami kikíváncozik. Magamnak készítem a darabokat, szükségem van rá. • Általában azt mondom, hogy koreográfus vagyok, de az előadásaimban erős a színházi elem. Én készítem a világítást is, sokszor a szcenográfiát is. Inkább képeket látok, mint mozdulatokat. Nem konkrét képeket, hanem érzelmi képeket. A gondolatot, ami a testet belakja, képekké formálom át. A koreográfus lát és láttat. «

NIGEL CHARNOCK (UK)

A *Frank* egy improvizáció, ezért egészen addig nem tudom, hogy mit fogok mondani, amíg a szavak ki nem jöttek a számon. Nem tudom, hogy mit fogok táncolni, egészen addig, amíg a testem mozogni nem kezd. Azt szeretném, ha az előadás spontán, élő, nyers, durva, örült, politikai, obszcén, humoros, félelemnélküli, szórakoztató, titokzatos, gyönyörű, csúnya, örült, rossz, menny és pokol volna. A *Frank* a totális színház cselekedete – ének és beszéd és tánc és zene és csend ötvözete. Végül pedig az egész a szeretet kifejezésévé válik. Remélem, ott találkozunk! <

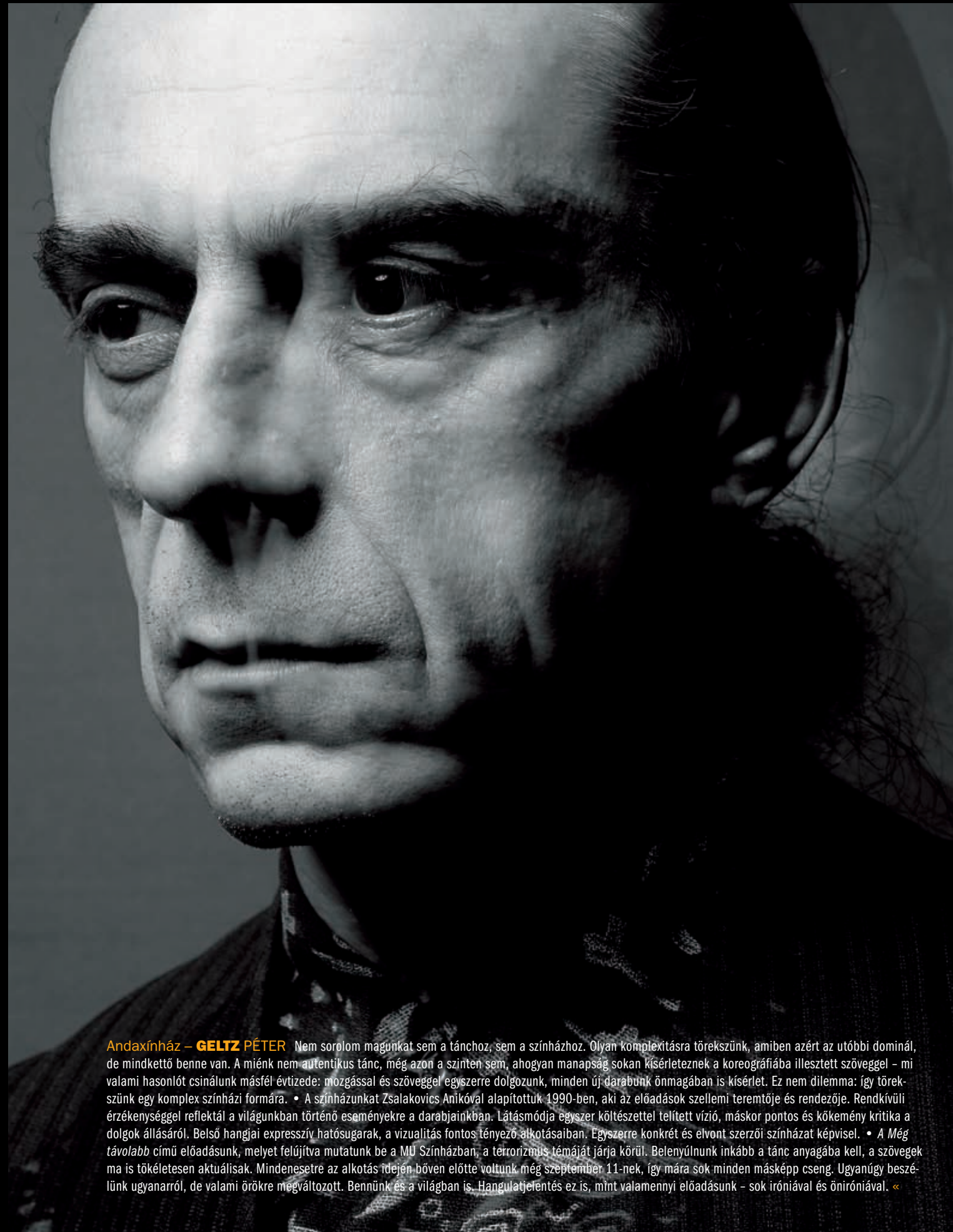
LADÁNYI ANDREA Vakító, jéghideg, buta, neurotikus, frivol, közhelyes, felszínes, mély, felelőtlen, elérhetetlen, pusztító, megrázó, felemelő, tanácstalan, tehetetlen, tétlen, véttlen, vad, vágyakozó, kacér, pikáns, vonzó, magányos, törekeny, végletes, társtalan, reménytelen, fékezhetetlen, kibíratatlan, őrjítő, érzékeny, viselhetetlen, ösztönös, önző, reflexív, bántó, csöndes, halk, tudattalan, méltatlan, hirtelen, vélt, hiábavaló, szép, extrém, különleges, értelmetlen, félelmetes, képtelen, kizárt, bezárt, nyílt, halálos, játékos, bizonytalan, oktalan, célszerű, viszontagságos, nélkülözhetetlen, sok, kevés, hideg, meleg, okos, izgató, romlott, boldogtalan, értéktelen, önpusztító, váratlan, érthetetlen, tudatlan, túlhajszolt, megalázott, meglepett, tetten ért, rajtakapott, vidám, szomorú, tettettett, reális, valótlán, elmúló, fájdalmas, zavaros, letisztult, méltánytalan, érzéketlen, sérelmes, szilárd, folyékony... Négy előadás, melyek különböző eszközökkel, más-más szögből reflektálnak ugyanarra a témára. <

FENYVES MÁRK Társulatunk évente egy-egy vendégkoreográfust hív meg, hogy készítsen darabot számunkra. Földi Béla és Mándy Ildikó után Horváth Csabát hívtuk meg az 5x5 sorozatba. Ez a kísérletsorozat az alkotóknak, és nekünk, előadóknak egyaránt nagyon izgalmas. Ők egészen más műfaj szellemében dolgoznak – ezt szem előtt tartjuk választásainknál – mint a Még 1 Mozdulatszínház. Horváth Csaba *Káin-Ábel* című koreográfiájában az egy töről fakadó modern táncművészet két ága találkozik. Ugyanannak a poétikának a két oldalát képviseljük. Csabát nagyon izgatja, hogy hogyan tudja az általunk képviselt plasztikus, lírai vonalat megragadni, alkalmazni, hogy összekapcsolja azt saját alkotói világával. Különleges trió ez – fogalmazhatok így, hiszen az alkotómunka teljességgel háromoldalú. Az apollói és a dionüszoszi szépség közelít egymáshoz és halad egy közös irány felé. Dolgoztunk már együtt (a Zsámbékon bemutatott Passióban, a Nemzeti Színház Szász János rendezte, Horváth Csaba koreografálta A mester és Margaritájában), egy teljesen eltérő struktúrában, de most egy teljesen előzmények nélküli helyzetben vagyunk. Kemény, izgalmas, partneri munka van a hátunk mögött. Érzékeny emberek igazi, szellemi kalandja. «

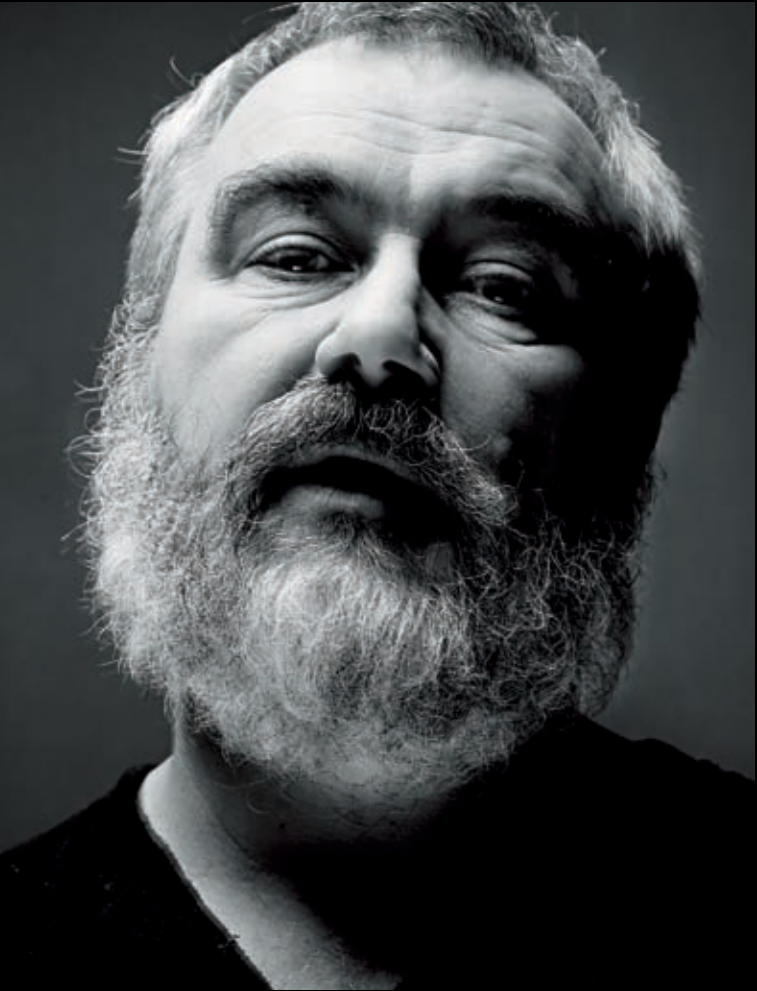
KUN ATTILA Idén a MU Színházban és a Trafóban is fellépünk, amit nagyon fontosnak tartok: egyazon város több különböző játszóhelyén is megmutatkozni az eltérő értékrendű nézői körökkel való találkozás lehetőségét teremti meg. Új előadással is jelentkezünk, és korábbiakat is továbbjátsszunk ebben az évben a társulatommal. A Fesztiválszínházban pedig tavasszal mutatom be *A csodálatos mandarin*-koreográfiámat, ami sokszorosan kiemelkedő megmérettetés lesz. Nagyon sok, máig kimondatlan részlet lappang még ebben a hatalmas zenében. Az én olvasatomban a mandarin és Bartók személyes története alapvetően a művészi hitről szól. • Az alkotóművészetek szellemisége közös és független az egyéntől: vagy van csillag a homlokunkon, vagy nincs. Ha van, megpróbáljuk megosztani, átadni másoknak. Ez az átadás teszi a művészt, hiszen még a fogkefe is csak attól fogkefe, hogy megmossuk vele a fogunkat – különben csak egy szőrös bot, ami a kredencen hever. • Most rengeteget dolgozom, az említetteken túl Győrben a *Tavaszünnepet* kezdem koreografálni, tárgyalok a Rambert Ballettel, hogy újra meghívjam a *Gaps, Laps and Relaps* című alkotást, amelyet társulatom bemutatkozó programjában játszottunk, Zürichben pedig William Forsythe két volt táncosával kezdtem dolgozni egy trión, amelyet később Budapestre is elhozunk. Sok a munka, és ettől nagyon jól vagyok. «

Andaxínház – GELTZ PÉTER Nem sorolom magunkat sem a tánchoz, sem a színházhoz. Olyan komplexitásra törekszünk, amiben azért az utóbbi dominál, de mindkettő benne van. A miénk nem autentikus tánc, még azon a szinten sem, ahogyan manapság sokan kísérleteznek a koreográfiába illesztett szöveggel – mi valami hasonlót csinálunk másfél évtizede: mozgással és szöveggel egyszerre dolgozunk, minden új darabunk önmagában is kísérlet. Ez nem dilemma: így törekszünk egy komplex színházi formára. • A színházunkat Zsalakovics Anikóval alapítottuk 1990-ben, aki az előadások szellemi teremtője és rendezője. Rendkívüli érzékenységgel reflektál a világunkban történő eseményekre a darabjainkban. Látásmódja egyszer költészettel telített vízió, máskor pontos és kőkemény kritika a dolgok állásáról. Belső hangjai expresszív hatósugarak, a vizualitás fontos tényező alkotásaiban. Egyszerre konkrét és elvont szerzői színházat képvisel. • *A Még távolabb* című előadásunk, melyet felújítva mutatunk be a MU Színházban, a terrorizmus témáját járja körül. Belenyúlunk inkább a tánc anyagába kell, a szövegek ma is tökéletesen aktuálisak. Mindenesetre az alkotás idején bőven előtte voltunk még szeptember 11-nek, így mára sok minden másképp cseng. Ugyanúgy beszélünk ugyanarról, de valami örökre megváltozott. Bennünk és a világban is. Hangulatjelentés ez is, mint valamennyi előadásunk – sok iróniával és öníroniával. «

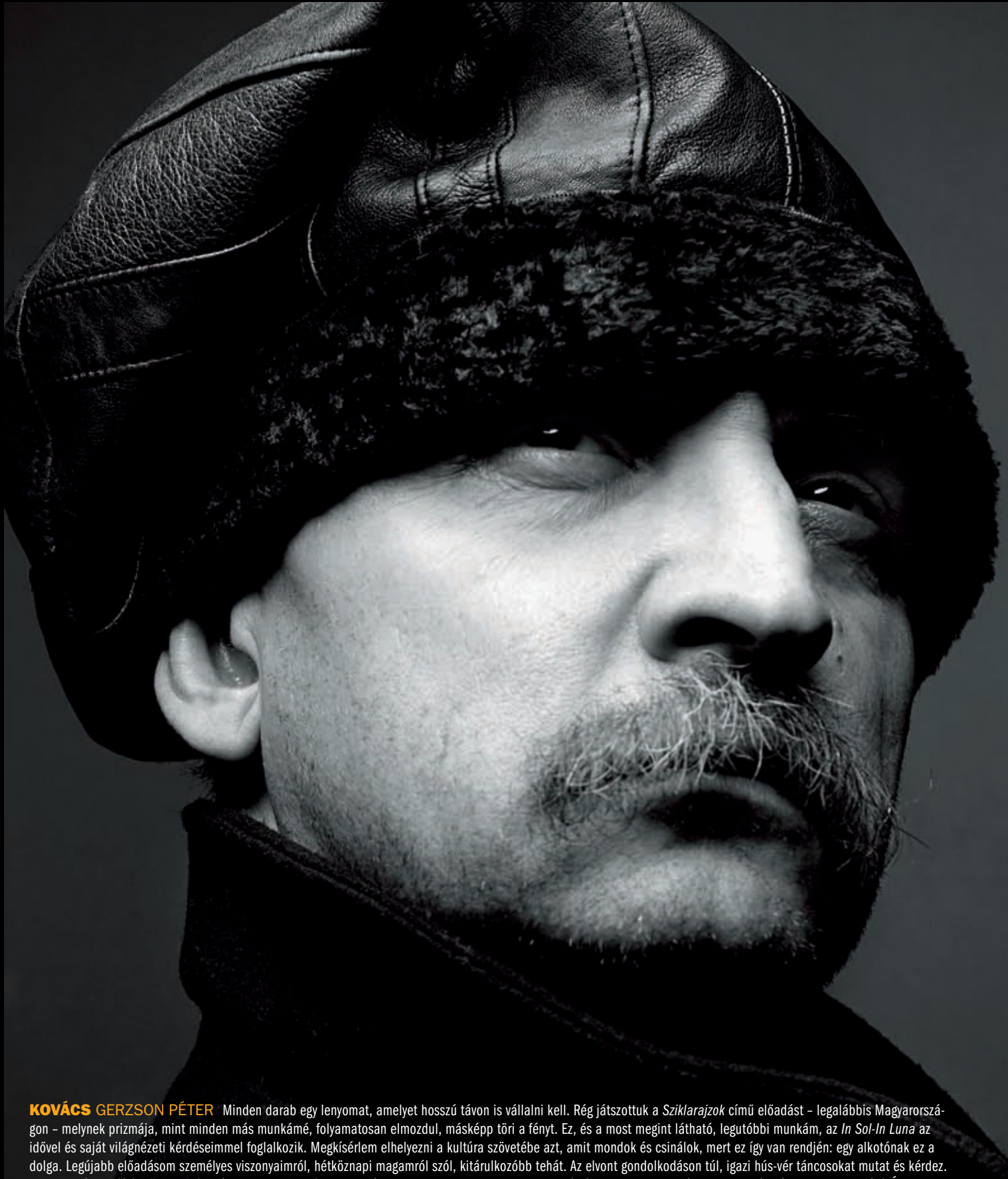
HÁMOR JÓZSEF Idén alakult meg a társulatunk, melynek Nagy Csilla, Réti Anna, Tonhaizer Tünde, Katonka Zoltán, Molnár Csaba és Szász Dániel a tagjai – és nagyon erős táncot akarok csinálni velük. Az új darabunk, a *Vörös* a MU Terminál csapatának készített *Egy című* koreográfia kibővített változata – tiszta tánc ez, melyben a terekkel, az idővel játszom. A zene – amit magam szerkesztettem – ritmusával, hangulatával nagyon erősen meghatározza az előadást. Lesz egy élő muzsikusunk is, Farkas Mihály cimbalmos – róla elég annyit elmondani, hogy huszonnégy éves és Herbie Hancockkal szokott koncertezni. • Egy éve Japánban jártam, ahol olyan energiákkal találkoztam, amelyek megváltoztatták szinte az egész gondolkodásomat. Amikor megállsz a tökéletesen megépített kiotói császári palota előtt, olyat érzel, amit nem tudsz szóban megfogalmazni. Sétáltunk egyszer Hamamacu városában, és egyszer csak egy tenyérnyi zöld területre, virágföldre bukkantunk, szó szerint a felhőkarcolók árnyékában. Tíz ember palántázott ott, hófehér ruhában és kesztyűben. Körben dühögött a nagyvárosi forgalom, míg ők valami szent áhitattal térdeltek a földön –s ebben minden benne volt. Az új előadás ezeket a keleti élményeket, energiákat hordozza. A saját magam „keletét”, a mozdulatokat építő, sodró erejű ritmusra építkezve, amellyel akár az időt is képes vagyok megállítani. A meditáció, a koncentráció színe számomra a vörös – innen az előadás címe is. 🍷

VÁRSZEGI TIBOR *A Mennybe vitt leány* címe egy székely népballadakör címének átvétele, melynek történetét tizenöt különféle szövegváltozatban sikerült összegyűjteni. Főhőse egy kislány, akit egyes változatok Judikának, mások pedig Márton Szép Ilonának neveznek, meghal, mielőtt férjhez menne. Halála előtt édesanyját kéri, hogy sirassa meg. Édesanyja pedig megsiratja, és siratóénekében menyasszonynak nevezi, mert, ha halála miatt nem is mehet férjhez, Jézus menyasszonya lesz ő. • De mit jelent meghalni? Előadásom egésze ezt a kérdést járja körül. Az egymást követő jelenetek nem a ballada történetét vezetik végig, hanem a ballada értelmezése kapcsán felvetődő kérdéknél időznek. Mert meghalni nem pusztán fizikailag lehet. Ha kell, akár naponta többször is szükségünk lehet rá – megtanulni lemondani mindarról, amit megszoktunk, amiben kényelmesen éreztük magunkat, amiről úgy gondoltuk, hogy szükségünk volt rá, amiben nem vettük észre saját hibánkat vagy bűnünket, ha az újjá-születés érdekében valóban lemondunk minderről, az nagy fájdalommal, keserőséggel és szomorúsággal jár. • Aki megtanul meghalni, annak van képessége a lenni-tudásra. • Ennélfogva az előadás azt az utat keresi, ami a szomorúság után következik. Az ősi magyar indítékok felé fordulva, ám nem muzeális értéknek tekintve a hagyományt, Ezékiel prófétával együtt keresi az üdvösséget: „...szerezetek magatoknak új szívet és új lelket!” «

BOZSIK YVETTE Idén egymást követően két nőközpontú darabot készítek, két erős, női karakter történetével dolgozom. A Kamrában a *Turandotot*, a Trafóban pedig August Strindberg *Júlia kisasszonyát* viszem színre. Mai történetek lesznek ezek, általuk, rajtuk keresztül természetesen a saját életem érdekel. Arról tudok, arról akarok beszélni, mert egyedül az a hiteles, amit én is megtapasztaltam. A Júlia kisasszonyról pedig már tizenévesen tudtam, hogy egyszer dolgoznom kell vele: ott áll az agyam könyvespolcán azóta is. • Az első történet hőse egy nő, aki sorra öli a férfiakat, míg rátalál az igaz szerelemre, megnyugszik s nem tudjuk, mi történik vele azután, bár valószínű, hogy nincs happy end. A másiké pedig egy szerelem históriája, melynek végén a főhős, Júlia öngyilkosságot követ el. A kettő, ha úgy tetszik, egymás inverze. • A szülésem után, mostanra újra képes vagyok a világot olyan szemmel nézni, hogy benne a férfit, egy férfi sorsát is gyönyörűnek lássam. Több lett bennem az érdeklődés, a megértés az ellenkező nem iránt. Erről az útról, a változásról szól most sok minden, amit csinálok. • Abszolút nem érdekelnek a formák, sem a divat, az elvárások – tizen sok éve sem izgatott, mikor egy szűk üvegdobozban „táncoltam” az Eleven tér című előadásban. Annál, ami éppen vagyok, nem tudok, és nem is akarok több lenni. Ezért sem szeretek nagyon előre tervezni. «

KOVÁCS GERZSON PÉTER Minden darab egy lenyomat, amelyet hosszú távon is vállalni kell. Rég játszottuk a *Sziklarajzok* című előadást – legalábbis Magyarországon – melynek prizmája, mint minden más munkámé, folyamatosan elmozdul, másképp töri a fényt. Ez, és a most megint látható, legutóbbi munkám, az *In Sol-In Luna* az idővel és saját világnézeti kérdéseimmel foglalkozik. Megkísérlem elhelyezni a kultúra szövetébe azt, amit mondok és csinálók, mert ez így van rendjén: egy alkotónak ez a dolga. Legújabb előadásom személyes viszonyaimról, hétköznapi magamról szól, kitérülőbb tehát. Az elvont gondolkodáson túl, igazi hús-vér táncosokat mutat és kérdez. Hogy jön létre a férfi-nő viszony? Miért olyan, amilyen? Hogyan változnak a nemekhez rendelt sztereotípiák, a tipikus reakciók, a viselkedésmód, a szerepminták? És mi közvetíti ezek módosulását – ezek szociológiai kérdések, amelyekkel igyekszem minél mélyrehatóbban foglalkozni.

- Egy komoly előadás két-három évig készül: a két hónap, amit a próbateremben töltesz, semmi, a munka legvége. Fernand Léger festőművész írja: nem úgy dolgozunk, hogy megállunk a vászon előtt, kezünk ügyében a porfesték, az olaj, az ecsetek, aztán majd valami kijön – rendszert kell előbb alkotni, megvizsgálni a világot, s azután megnyilatkozni.
- A völgylakó tekintete mindig falakba ütközik, nem képes messzire ellátni. Hegylakókra van szükség, fel kell oda mászni, bármilyen nehéz is. Albert Camus-t kell olvasni: Szisziphosz történetében nem az a legizgalmasabb, ahogyan küzd a céljáért, hanem az, hogy mit gondol, amikor jön lefelé.

«

JUHÁSZ KATA Új munkám összművészeti kísérlet, melyben Veronica Endóval, a korábban Magyarországon is működött táncossal játszunk – egy artista, két hegedűművész és egy élőben dolgozó videóművész lesz a partnerünk. Valamennyi alkotótársam Párizsban él. • A *Blitz* (a cím maga egy szakszó, gyors játszmát jelent, de vakuvillanást is) kiindulópontja a sakk, melyet az indiai kultúra a világ egyfajta leképezésének tartott. Interaktív munkánk egy játszmába vonja be nézőit. Még soha nem dolgoztam videóssal: most megtapasztaltam, mennyire izgalmasan más a kamerának mozogni, mint élő közönség előtt. A hegedűsök pedig még sosem működtek közre kortárs produkcióban – egyikük a Lyon-i Filharmonikusok korábbi szólistája, másukuk saját, klasszikus triójával utazta be a fél világot és rendszeresen játszik Yann Tiersennel. Speciális technikát alkalmazva mi, táncosok alakítjuk az élő, elektronikus zenei anyagot. • A sakkjátszmában minden szereplő részt vesz: a muzikusok, a videós szereplőtársunkká válnak. A nézők több kameraállásból látnak a játékról élő felvételeket, melyekbe felvett, kész anyagok keverednek, de néha az ő alakjuk, arcuk is. A sakk taktikai játék, harc; Borges írta róla: „Isten mozgatja a sakkjátékos, a játékos a báb, de melyik Isten mögötti Isten mozgatja a por, az álom, az idő, az agónia körforgását?” A mi fő kérdésünk az: miféle erő, intuíció mozgat bennünket mindennapjainkban? «

MARIE CHOUINARD (CAN) Számomra nem szokatlan, hogy a test meghosszabításait, kiegészítéseit használjam. Az *Egy faun délutánjában* például kürtöket, melyek végül falloszokká váltak. A S.T.A.B. című darabban egy hosszú fejék szerepelt, ami olyan volt, akár egy fémantenna, míg a *Tavaszi áldozatban* a földből kiemelkedő fűvet hosszú ujjakként használtam, mely a táncosokat hűsevő növényekké változtatta. Olykor a test meghosszabításaként keresek különböző megoldásokat, hogy a felfedezés új területei számára adjak teret, hogy új mozdulatokhoz férjek hozzá. • Ezzel szemben a *bODY_rEMIX/gOLDBERG_vARIATIONS* című darabban úgy használtam az eszközöket, hogy felfedezzem az ember problémamegoldó-képességét. Hiszen mindig olyan helyzetben vagyunk, hogy egyik pontból a másikba kell mozoznunk, ezért újra és újra a nehézségeknek megfelelő megoldásokat teremtünk. • Változatos kiegészítőket használok az új darabban, néhány a balettből származik: a balettrúd például botszerűen segíti a táncosokat a napi gyakorlatokban, míg a hegyes cipők olyan eszközök, amelyek egyébként lehetetlen mozgást tesznek lehetővé... a zenéből is kölcsönöztem egy eszközt: a kotta vonalrendszerét. A hangjegyek nem maradnának egyben nélkülük! • És végülis nem szenvedünk-e mindannyian valamiképpen fogyatékoságoktól, mert az emberiség nem képes elérni a békét, a boldogságot és a megelégedettséget? • Azért is közelítettem a fogyatékosok világához, hogy a valóságuk előtt lerőjam tiszteletemet, és hogy mindenhol a szépség és a szabadság ösvényét mutassam meg. • A koreográfiáim organikusak, meglepő és szabálytalan ritmikus alakzatok köré épülnek. Akár filozófiai és geometriai értekezéseknek is tekinthetők. A matematika, a logaritmusok, a spirálok igen bensőséges kapcsolatban vannak minden létező megjelenéssel, legyenek azok csillagok vagy virágok. A plasztikus kutatás pusztán egyetlen aspektusa a tánc művészetének. • A szépség az univerzumról beszél – mi lehet ennél több! «

© marie chouinard 2005

HUDI – MU Terminál Juhász Kata keresett meg az ötletével, hogy készítsék darabot a Fejes Ádámmal közösen vezetett, posztgraduális táncképzést nyújtó formációjuk, a MU Terminál fiataljainak. A legjobb értelemben vett nyugat-európai gondolkodásmódot véltem felfedezni szimpatikus oktatási kezdeményezésük mögött. Megnéztem az őszi bemutatkozó előadásukat, és meglepett, mennyire együtt van ez a társaság – mindig arról beszélünk, hogy nincsenek fiatalok, és most, tessék, koncentráltan láthatók. • Van egy régi álmom: szeretnék egy élő kiállítást létrehozni; a múzeum számomra egy rendkívül izgalmas hely és szituáció. Benne van a halál, a konzerváció, a pellengérré állítottság, lecsupaszítottság. Ha ez élő emberekre koncentrálódik, és anyaga egy meghatározott irodalmi mű köré csoportosul, nagyon komplex dolog jöhet ki belőle. Egyszerre dramatikus és mégse az – és én ezt a kettősséget kutatom, amióta az eszemet tudom. Gyűlölöm, ha egy előadás elkezdődik, aztán befejeződik, ennek mára értelme se maradt. Egy állapotot élünk, és ennek a lehető legpontosabb megfogalmazására kell törekednünk. A múzeum erre nagyon pontos helyzetet kínál. Egy összetartó csapat tagjaival készülőök külön, egyenként, magányosan dolgozni, majd egymás mellé állítani az eredményt. Képszerűen sokjelentésű, sokolvasatú szöveket készítenek együtt, közösen. «

VICTORIA&LIES PAUWELS (B) A történet az első, amit elhagyok, ha új produkción dolgozom. Nem tiszta, logikai úton, hanem valami-fajta érzelmi módon próbálom megtalálni a lényegét annak, amit el akarok mondani. Az összetettség és az érzelmesség nagyon fontosak nekem, ezek az eszközeim, hogy felülkerekedjek a közölni akart tartalom. Amikor egy színházi darabon dolgozom, az anyag kaotikus, intuitív, ösztönző és struktúrátlan módon érkezik, minthogy azt hiszem, hogy a valóság sem tiszta és megszerkesztett. • Igyekszem annak kérdéseként értelmezni a történelmet, hogy az emberek miként használják az érzelmeiket bizonyos szituációkban. Charlotte története nagyon tiszta belátást adott, hogy milyen is volt transzvesztitaként egy totalitárius rezsimben élni. Mégsem volt semmi rálátásom egy ilyen élet belső érzelmi vonatkozásaira. A különbözőség vagy a normálisként való nem-elfogadottság érzelmi vonatkozásai sokkal érdekesebbek számomra, mint egy élet tényei, még ha ez egy olyan különleges élet is, mint Charlotté volt. Szeretek szélsőséges módon gondolkozni mindenről, amit az előadásaimba beépítek. Minden oldaláról igyekszem megközelíteni az anyagot, még onnan is, ahonnan talán nem mindig korrekt. Ez a dolgok érzelmi megértésének módja, nem a racionalitás. • Mindig megpróbálom a színészeim személyisége és élményei felé formálni az előadásaimat, hogy egy új, ismeretlen történetet teremtsünk. Egy másik valóságot akarok teremteni, amelyben jóval szélsőségesebben érthetem meg az embereket és a viselkedésüket. Megpróbálom normalizálni a szokatlant. A különleges emberek élményei által mindenki élményeit igyekszem megérinteni. Bár az identitás a transzvesztiták életének a legjelenválóbb része, azért bárki számára fontos lehet bizonyos pillanatokban. Az igazságtalanság klisé. De számomra inkább arról szól a dolog, hogy miképpen tapasztaljuk meg az igazságtalanságot és hogy miképpen lehetnek durvák az emberek egymással. Ez valami „individuális”. Ez az, ahogy az emberek a „szokatlantól” való félelmet tapasztalják. • Nem hiszem, hogy a színháznak a szenvedőket kellene megjelenítenie, mert nem hiszem, hogy a színháznak bármilyen csoportot kellene képviselnie. De ha valakit megérintett a darab vagy felismert néhány érzést, akkor boldog vagyok, hogy én tettem ezt lehetővé. • És természetesen van néhány transzvesztita, akiket nagyon megérint az előadás, de NEM, ez nem az ő számukra készült. • Az előadásom többet mond azokról az emberekről, akik mások szerencsétlenségét használják, hogy magukért szenvedjenek. Olyan emberekről, akik mások identitását használják, hogy jobban érezzék magukat. Inkább a “valóban” szenvedőknek és a “tettetésből” szenvedőknek az ütköztetése, akik amiatt szenvednek, hogy nem lesznek “valaki”-ként elfogadva. És még milyen messze mehetnének. • Még ha az is a szándékom, hogy valami rejtettet tárjak fel, jobban szeretném nem egyszerre, hanem csak apránként felnyitni. «

HÓD ADRIENN Hét táncosnővel és énekesnővel fogok dolgozni új darabomban, melynek címe *Fészek*. Az előadással az a szándékom, hogy megmutassam, milyenek látom én a nőket, akikkel létrehozom ezt a munkát, és megmutatják ők maguk is, hogy milyen képet őriznek saját személyiségükről. Álomszerű képekben gondolkodom: olyan szilánkokban, impressziókban, vélt, vagy valós eseményekben, amelyek harminc évem során lecsapódtak, összegyűltek bennem. Rendhagyó térbe kerülnek e táncoló és éneklő alakok, meg akarom bolygatni a hagyományos nézőtér-színpad viszonyt. Szokatlanok lesznek a létrejött tér anyagai is: a hétköznapi felületeiből tervezek egyfajta montázst létrehozni ugyanúgy, mint a mozgásban, a játék helyzeteiben. • Szólók alkotják a darab vázát, rövid, emberi hangok, neszek meghatározta képek, a legkülönbélebb, „női” történetek. Élethelyzeteket, érzelmeket állítok színpadra, a legmélyebbtől, a legkeserűbbtől a legvidámabbig. Az OFF társulatából csak Garai Júlia játszik az előadásban, tehát nem a megszokott körrel dolgozom, és ez is inspirál. Dékány Edit, Murányi Zsófia, Varga Viktória és a többiek pályatársaim, de közös színpadi történetünk még elég rövid. Kísérletező korszakba léptem, alternatívákat keresek. Nem új és régi dolgokat akarok ötvözni, hanem egy harmadikat igyekszem megtalálni. «

RÉTI ANNA A szólóelőadásom címe *Inside out*. Egy régebbi szólómnak, a *Gombóc* a torokban című előadásnak a mélyebben kidolgozott verziója. • A téma az, hogy mennyi minden van, ami ki akar jönni az emberből, de nem tud kitörni. Mi készíti az érzelmeket arra, hogy kifelé induljanak? S aztán mégse? • Nem akarom negatívan beállítani, de ez mindenképpen egy küzdelem. Vallomás, ami nem akar kijönni. Számomra nagyon személyes ez a darab – végülis a saját terápiám. Nekem a tánc a kommunikációt jelenti – mindazt, ami kifejezhető és ami kifejezhetetlen. Ez a kifejezésmód az, amiért elkezdtem táncolni. • A tánc számomra olyan nyelv, amit mindenki megért – nemzetközi. Mindenki találhat benne valamit – én közlök valamit, de nem azt kell feltétlenül érteni. Szeretném a nézőket beengedni ebbe a világba. Mégis, a nézők egyben a külső személy. Ők azok, akiknek megpróbálok elmondani valamit – és mégse sikerül. Vagy mégis? «

NAGY CSILLA Egy korábbi szólóm folytatásaként Hámos József kollégámmal, *Monómánia* címmel duót készített. A címválasztás azon alapszik, hogy nem fogunk találkozni a színpadon. A két szóló nem fog érintkezni, hiszen két monológ, melyekben a mi kapcsolatunkról beszélünk – tehát ugyanarról, de két különböző szemszögből. Ez a kapcsolat a szerelem is, de eleve a hétköznapiak valósága – egy viszony. • A férfi és nő szempontból két pólust fogunk megmutatni. A mondanivalón túl a darab esztétikája is fontos számunkra. Persze, a szépségen kívül a kifejezetten csúnya vagy vicces is az eszközeim között szerepel. Egy-egy lámpával fogunk a színpadon mozogni, azok jelenítik meg a másikat. • Szeretném a pozitív oldalt megmutatni, az együttlét különböző színeit. A kapcsolat kis részeit dobom fel – egy hisztit, a játékokat. A célom az, hogy hangsúlyozzam: ez jó dolog. Amitől érdekes lesz, az az, hogy nem egymásnak szólnak a mozdulatok. Hogy mi rajzolódik ki a próbákból, az csak a bemutatón derül ki. «

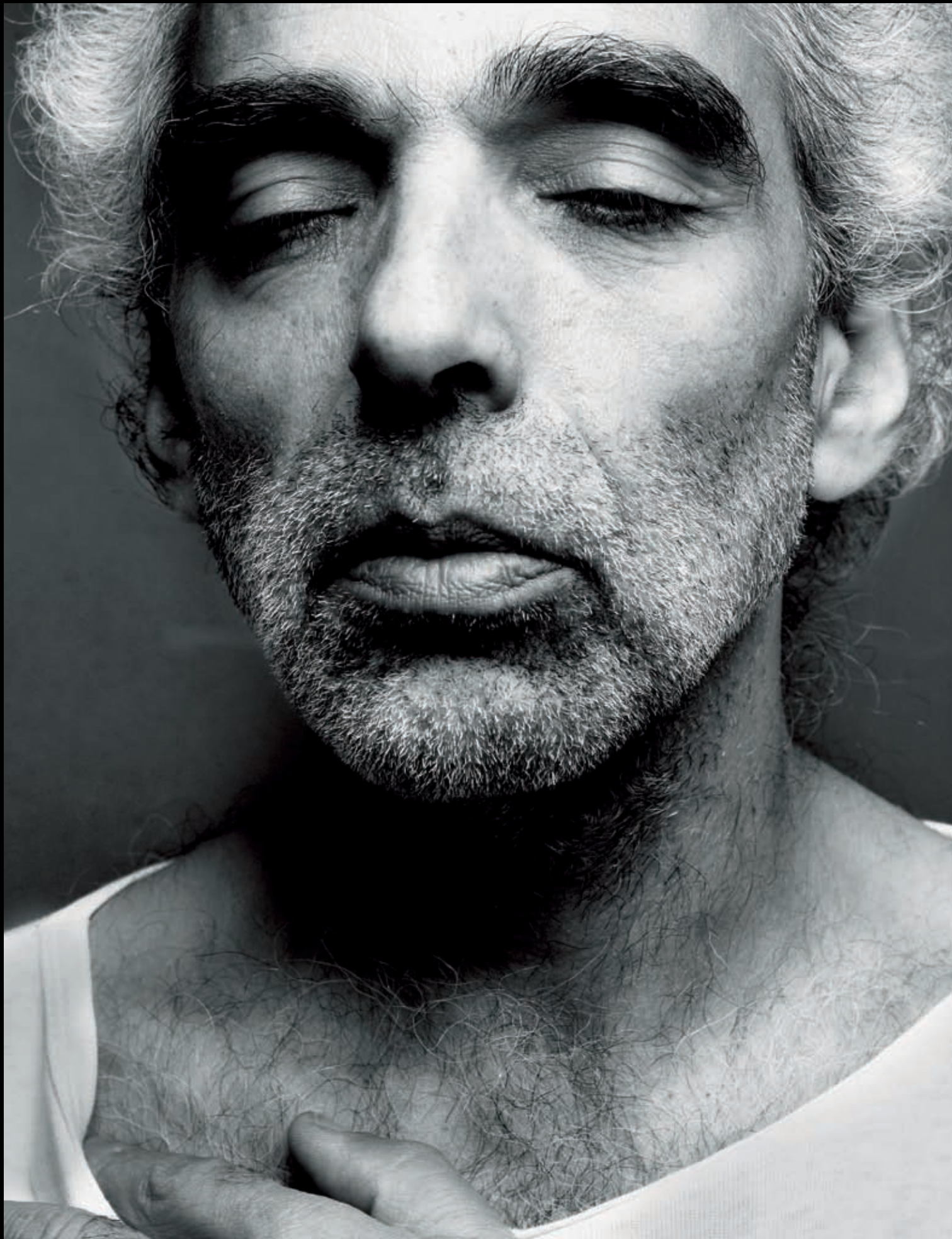
NEEDCOMPANY & JAN LAUWERS (B) Számomra Isabella olyan, mint Zorba női megfelelője, ő a női Zorba. Ez azt jelenti, hogy éppúgy, ahogy a Zorbában, ha valaki meghal, nem lehet mást tenni, csak táncolni a sírján, mert az élet megy tovább – Isabella elhatározza, hogy soha nem fog hazudni az életében. Nem akar az érzelmek áldozata lenni. Sokak számára ezért erkölcstelen nővé válik. • A '70-es, '80-as években leromboltuk a történetmesélést és én az első egyike voltam. Húszévnyi folyamatos kísérletezés után, hogy mit is jelent a színházban a narratíva, az *Isabella szobájával* visszatérek a történetmeséléshez. Ez lineáris történetmondást jelent, persze mindazzal a tapasztalattal, amit az elmúlt húsz évben megtanultam a színházról. Húsz év után egyre inkább úgy érzem, hogy végülis történetmondó vagyok. Egyre jobban érdekel a történetek mögötti eszmeiség. A képzőművészetekben ilyen nincs, a színházban van valami plusz. Nagyon érdekes, hogy illúziót teremtünk Isabella köré és a közönség megértheti, ami a színpadon történik. • A szokványos színpadi valóság mimetikus – az energia megtalálásának egyetlen útja van. Ezt megpróbálok elkerülni. A konvencionális színházban a valóság a központ. Én minimum négy-öt egymással egyenrangú energiaforrást készítek, így a közönségnek választania kell és lehet a nézőpontok között. Mégis talán azt lehet mondani, hogy az *Isabella szobája* a legkonvencionálisabb darab, amit valaha is készítem. Mert a központ egyetlen: Isabella. • Persze, a színpadon az apám hagyatékából származó több mint 400 archeológiai és etnológiai tárgy közül sokat lehet majd látni. Ezek mind energiaforrások. Az inspiráció az volt, hogy valamiképpen újra gondoljam az apámhoz fűződő viszonyomat. Tisztelegés apám előtt, de egyben kritika is. Amikor meghalt, különböző kérdéseket tettem fel magamnak. A gyűjteményében rejtőző illúzió egyszerűen magával ragadott. Olvasni kezdtem a naplóját, stb. A tárgyai összезavartak, hiszen ezek egzotikussá lett tárgyak, amiket kiragadtak az eredeti helyükről. Csak sekélyes embernek lehet ilyen gyűjteménye. Ezért írtam meg az *Isabella szobáját*. «

COMPAGNIE FELIX RUCKERT (D) A darabjaim mindig összeköttetésben állnak a szavakkal – ez az én technikám. Egy wuppertali filozófus, Rolf Eberfeld véleményét gyakran kérdezem, mivel ő teljesen más szempontból látja a dolgokat, mint az újságírók. Segít tisztábban bánni a nyelvvel. Mert a *Secret Service* című darabomat nem lehet látni, csak fizikai tapasztalásban átélni. A nézők meg vannak vakítva, csak tapintással érzékelhetnek. A táncosok a nézők körül mozognak és instruálják őket. Kommunikálunk velük és megtáncoltatjuk őket. Aztán követjük a kívánságaikat: ha többet akarnak táncolni, táncolhatnak. Ebben a darabban a közönség a téma. Megtudhatják vagy legalábbis megérezhetik, hogy milyen táncosnak lenni. • A *MushRoom* című előadás sokban hasonló. Spontán és aktív közreműködést kíván a nézőktől. Az evolúció alapelvein mozog. Az ismeretlen spontaneitása uralkodik a darabban. Itt a nézők tanúk. Olyasmi ez, mint egy rituálé. A *MushRoom*, vagyis a gomba egy élő szervezet. Különböző méreteik vannak, de általában kicsik. Mégis, a gombák nagyon nagy területen el lehetnek terjedve, ezért akár a legnagyobb élő szervezetnek is tekinthetjük őket. • A művészet felfedezés. Ha művészetet akar látni az ember, akkor fel akar fedezni valamit. Több mint szórakoztatás. Egy bizonyos fajta tudás – persze a tudás lehet fizikai és intellektuális. Ezért érdekel engem a tánc, amiben mindig többet akarok adni a pusztá szórakoztatásnál. «

ARTUS – DOMBI KATI, GOLD BEA, NINA UMNIAKOV Több, mint négy éve az Artus Táncszínház tagjai vagyunk. Az Artusban kreatív alkotói folyamat zajlik, aminek a kapcsán rengeteg ötlet vetül fel. Talán ezekkel kapcsolatban is gondoltuk úgy, hogy egyéni utakat keresünk. Mindhárman teljesen más szólódarabot készítettünk. Én tavaly készítettem el a *Három fény* című darabomat. • Egy nő alakján keresztül az érzelmei kerülnek bemutatásra. Persze, ez a nő én vagyok. Három nyelv által háromfajta érzelem – a harag, a szerelem és a belső harmónia fejeződik ki. Mindegyikhez külön fény is járul. A nő szertartásai az érdekesek, az érzelmek színrevitele. A jávai tánc is megjelenik a darabban. Éppen a szertartás-jelleget hangsúlyoznám. A nő eltáncolja az érzelmeit. Egyfajta végső vallomás. • Én inkább színész vagyok, mint táncos. Mégis ez a darab elsősorban táncos eszközökkel él. Persze, a színházi kellékeket is használom. Az előadásban szövegek hangzanak el; számomra fontosak, hiszen a színházból indultam. A három nyelven elhangzó szövegeket én írtam, angolul, franciául és magyarul. Az előadás jelenetei mintha filmkockák lennének, annyira szét vannak szabdalva. • Örömet adni – ez a legfontosabb számomra. Magamat eszköznek és közvetítőnek gondolom. Ez nem a konkrét „énből” származik, hanem egy „harmadikat” hozok létre, amit a néző képes megérteni és átélni. Valamit, ami a felismerés örömét adja neki. «

Dombi Kati

ANGELUS IVÁN A 80-as évek elejétől itt van ez a két színház! A Lesztáké és a Szabó Gyurié. Együtt fejlődnek az igényekkel és a lehetőségekkel: a táncosokkal, a tánctechnikával, a közönség ízlésével, összetételével és számával, a pályázatokkal, a színháztechnikával és a technikusokkal. Voltak, vannak és lesznek vitáink. A színház akkor is közösségi műfaj, ha szólót mutat be. • Engem ez a két dolog érdekelt: a tánc kultúra és a közösség. Ezeknek is csak a jövője. Sosem egy alkotóban - magamban vagy másban - hittem, hanem az iskola, a műhely erejében. Mióta szakközépiskola, főiskola és kortárstánc alkotóműhely lett a műhely héja, általában évente egyszer lépünk fel a Trafóban, egyszer vagy kétszer a MU-ban. A jövő művészei találkoznak a jelenrel. Lökődnek egymást lassan előre. • Az *Új Táncok/5* egy sorozat része a MU-ban. Katapult. Molnár Csaba 5 éve bejött az iskolába és azt mondta: most ezt ő végigcsinálja és táncos lesz. Végigcsinálta. Most szerintem megint erőt gyűjt. Egy saját szólóval és egy Gál Eszter koreografálta duettel jelentkezik. Utóbbit Réti Annával táncolja. Horváth Csaba a Budapest Tánciskola jelenlegi legjobb táncosaival folytatott féléves összehangolódás során hozott létre egy izgalmas rövid táncot. Sebek Judit egy sérülés kényszerpihenője idején született filmjét eddig csak az ismerősökkel könnyeztük meg. «

HORVÁTH CSABA Egy ideje elsősorban a zene és a tánc zeneisége érdekel. Az elmúlt tíz évemben több irányváltás is volt. Nem nagyon teszek különbséget színház és tánc között vagyis nem mondanám, hogy valami pusztán tánc. Azonban feltétlenül a fizikalitás és a testfilozófia áll az érdeklődésem középpontjában. A zene mindig alapvetően meghatározó volt munkámban, de most „csak” a zene a domináns. • A zenének a testre való lefordíthatósága érdekel, erre teszek kísérletet. A mozdulat kifejező ereje, a zene láthatósága, feltétlen megjelenítése izgat. Persze, ez nem minden zenére vonatkozik. Olyan zene kell ehhez, amelynek a komponáltsága már eleve kéri vagy követeli azt, hogy utánamenjen az ember. • Ez talán klasszikus gondolkodásmód, de szerintem mégis teljesen korszerű. A klasszikus formákat olykor groteszk változatban mutatom meg. De nincsenek műfaji előítéleteim. A klasszikus balett szabályai persze jóval kötöttebbek, nem akarok ezen szabályok szerint dolgozni. Most inkább maga a tánc érdekel, nem a teátrális eszközök. «

Élőkép Társulat – BÉRCZI ZSÓFIA, TEREBOSSY TÓBIÁS Olyan sokan és annyiféleképp körüljárták már az embert: érzelmeink, társas kapcsolataink, a test állapotai, működése alaposan, kimerítően tárgyalt kérdések a színpadon. Ez a világ az emberről szól, az embernek. Mi a körülöttünk lévő természetet idézzük meg a munkánkban – szándékainkat jól tükrözi címe is: *Lepkéné válás*. • Folyamatot ábrázolunk, úgy formálva azt, mint a szobrász az agyagot: a földhöz tapadt hernyó bebábozódását, majd a gravitációtól függetlenné váló lepkéné történő, rejtélyes átalakulását. Egyes pillangófajok hat-nyolcezer kilométeres távolságokat is képesek megtenni, mikor például elindulnak Kanadából Mexikóba százmillió rajokban, s felük meg sem érzik. Egy-egy pillangó ugyanúgy üzenetet hordoz magában, mint egy levél: genetikusan akar közölni valamit, az élete árán is – s e közlés maga az élete. A minket körülvevő civilizáció egyként hordoz ősi, zsigeri elemeket és vadonatújakat. Kultúránként eltérő, melyekre figyelünk, melyekre nem. A délkelet-ázsiai cunamit azok a törzsek élték túl, amelyek felismerték előjeleit, és időben felkapaszkodtak egy közeli hegyre. • Az előadásunk az átalakulásról, megőrzésről szól: arctalan, emberi alakként azonosíthatatlan játékosai különleges, nyúlós textilanyagban jelenítenek meg természeti formákat egy különleges díszletben. Jelenetei a változást ábrázolják mesék, legendák motívumai, szövegei nyomán. Fű, fa, sziklák és kavicsok, bálnák jelennek meg a színpadon. Egy bálna, mely megálmodja az embert... «

ÁGENS Az *Ulixes* egy játék – melyben életemben először szórakozom, játszom a színpadon. Nem felelőtlenül, de felszabadultan. Lement rólam a „díva”, a „kortárs operaénekes” szerepének (ami már valami közös egyezményem a világgal) terhe. A darabban elsősorban az idővel játszom s az Ulysses-történettel, melyet Joyce-tól – ezt vállalom – nem olvastam. Viszont minden megszerezhető irodalmat elolvastam róla. A név latin átírását azért is használom, hogy ne gondoljon egyből mindenki a regényre. Ulixes latinul az Odüsszeiát jelenti. Az idő fogalmával, minőségével foglalkozom 1997 óta. A kalandorlét, a térben és időben utazó hős története ezért vonz ennyire.

- Énekesként sosem voltak mestereim, csak szellemi értelemben. Tarkovszkijtől és Pilinszkytól tanultam énekelni – ők azon a nyelven beszélnek, amit mindig is pontosan értettem. Minden szó mögött érezkeltem, tudtam a szikár, kegyetlen csendet, a csend mögött a gondolatot. Mindez ellentmondani látszik annak, amit én csinálok, hiszen az egy dús, nem lecsupaszított dolog. Hogy az idő minősége micsoda? A tudásával meg tudod ítélni, hogy mi a te történeted és mi nem az.
- Nem használok létező nyelveket, mert a hangban minden információ benne van. A *Tenebrae* című előadásom a démoni világot idézi, a *Purcell piknolepszia* az angyalokét – az *Ulixes* e kettőt elegyíti. Egyszer itt vagyok, máskor ott és nézzük meg, hogyan születik ebből az ének. A játék komoly dolog, s felnőtt fejjel jöttem rá, hogy gyerekként nem tudtam, hogyan kell – most a lányomtól tanulom. «

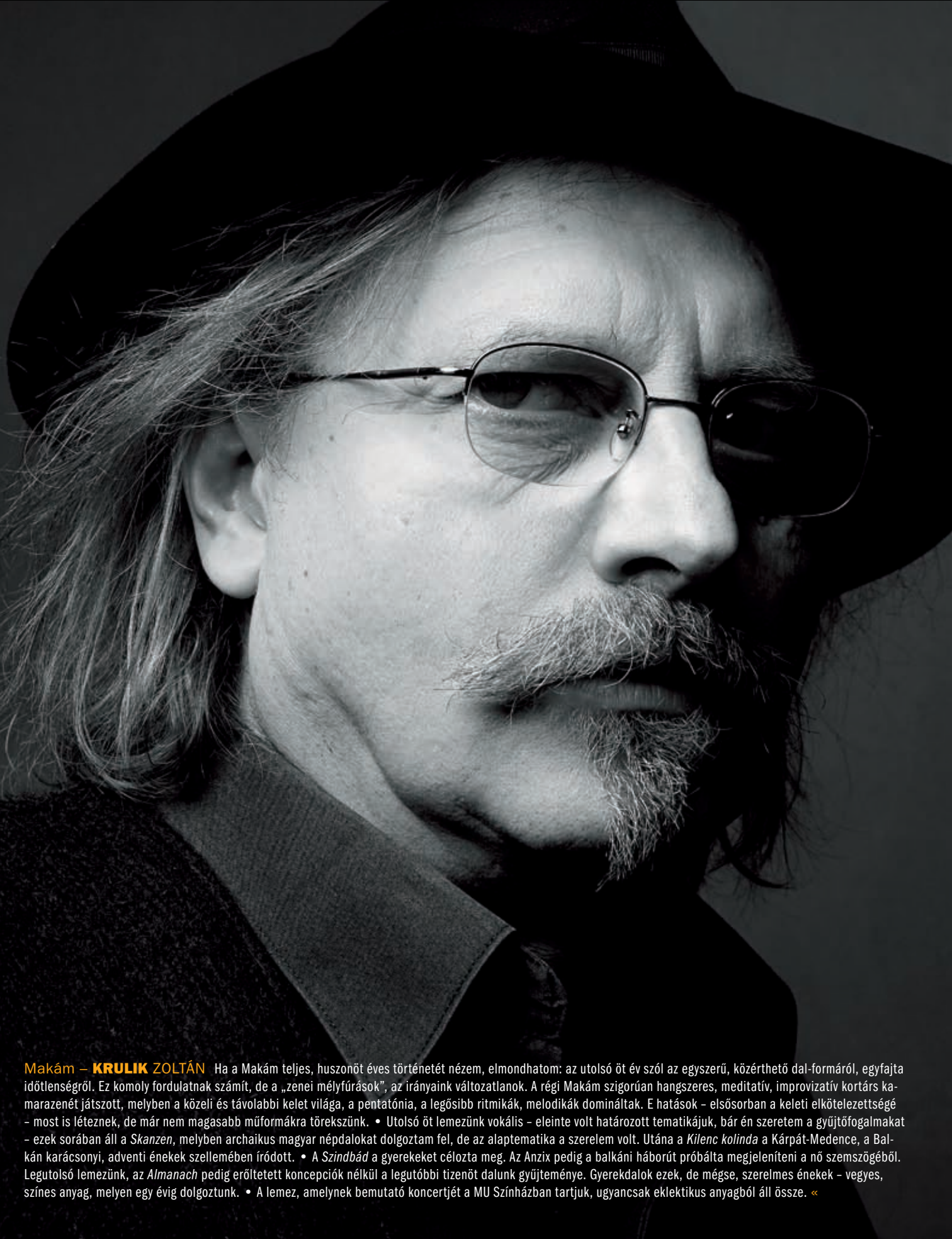
L1 Mi az L1? Koreográfus-kollektíva, hét, különböző esztétikai alapokon álló, önállóan is dolgozó alkotóművész közössége. Semmi nem okozhat számunkra nehézséget: ehhez közös szenvedélyünk, a művészi alkotószándék ad erőt.

- Jubilálunk: az idei lesz az ötödik *L1 Fesztivál*: a forma változik, hiszen idén márciusban sűrűbb program szerint, csupán egy hét alatt játsszuk majd hosszabb-rövidebb előadásainkat, melyek kivétel nélkül bemutatók lesznek. Hagyományos nemzetközi napunkon osztrák vendégünk lesz. A minden évben jelentkező fesztivál voltaképp létezésünk, közös, huzamos és töretlen munkánk demonstrációja. Nyolc éve alakultunk meg, saját otthonunk, az L1 Táncművek folyamatosan fejlődik, bővül, legutóbb egy új színházteremmel lett gazdagabb – idén már itt is láthatóak lesznek fesztiválprodukciók.
- Michaela Pein ösztöndíjjal San Franciscóban dolgozott: kintléte idején egy osztrák koreográfus készített szólót számára, ő ezt mutatja be. Ladjánszki Márta Prágában hozta létre *Displacement* című munkáját, melyet szintén a fesztiválon láthat először hazai közönség. Berger Gyula új duettjében Ladjánszki Mártával lép fel. Szabó Réka is friss darabbal készül, akárcsak Gál Eszter, Mészöly Andrea és Hargitay Ákos. Az előadásokon kívül beszélgetésekre is készülünk: arra próbálunk választ találni, hogy merre is halad napjainkban a kortárs tánc. A fesztivál idején pedig folyamatosan tanítunk: egymást váltva valamennyien workshopokat tartunk «

AURELIA THIERRÉE & VICTORIA THIERRÉE CHAPLIN (F)

Az előadásunkat nem lehet kategorizálni. Összetett formákat használunk, melyek egyszerre folyékonyak és egészek. A gyökereink a cirkuszban, a bűvészetben (az illúziókban) és a színházban találhatók. Minden egy történetet, egy hangulatot szolgál. A cirkusz tisztán fizikai. A darabok a testet és a mozgást is magukba foglalhatják. Ellenben az elbeszélés formája különböző, mert az alkalmazott technikák is mások. Azt hiszem, hogy a „színház” kifejezés a szórakoztatás igen különböző formáira alkalmazható. Operára, balettre, drámára, kabaréra. Amint egy előadó szórakoztatni igyekszik és egy történetet vagy emberi viselkedést ábrázol és közvetít, nem számít a mód, mert az mindig színházi forma lesz. • A valóság olykor jóval abszurdabb és szürreálisabb, mint a képzelet termékei. Vegyük például a születést vagy a halált. De a túlélésről is szó van, az evésről, alvásról és az életben maradásról. A valóságot elemekre lehet bontani. A valóság hatalmas. • A gyerekek világa a felfedezés és a szertelenségek világa: minden nagyon szenvedélyes és bizonyos mértékig erőszakos. Lehet rémisztő és lehet gyönyörű. De egyben az ártatlanság ideje, egy olyan időszak, amikor a valóság még csak épül. Sok ilyen téma van elrejtve a darabjainkban, a közönségen áll, hogy megtalálja-e őket. • Remélem, hogy a humor és a nevetés mindenkinek fontos. Számomra mindenképpen. Aggódni kezdek, ha túl sokáig vagyok nevetés nélkül. A nevetés és a humor az evolúció része: segítenek, hogy alkalmazkodni tudjunk. «

CHRIS HARING (A) Azt hiszem, hogy a színpadi kortárs tánc nem csak teoretikus háttérrel igényel, hanem erős inspirációs forrást és olyan ötletet is, ami színpadra állítható. Vagy legalábbis ez olyasmi, amit én nézőként szeretnék látni. A kortárs tánc éppolyan művészeti forma, mint az irodalom, a vizuális művészetek, a zene, az építészet, a new media és mások. „Crossover” eszmék szükségesek ahhoz, hogy kommunikálni tudjunk és párbeszédbe bocsátkozhassunk ezekkel a művészetekkel. A *Fremdkörpert* sci-fi filmek inspirálták (pl.: Riedley Scott Szárnyas Fejvadásza). Ezekben a filmekben rengeteg futurista filozófiai eszme található, vagy legalábbis javaslat, hogy a jövőben miképpen kell majd bánni az emberi testtel. Sokszor ezek az elképzelések nagyon provokatívák, különösen a táncosok számára, akik imádják és megmunkálják a saját testüket. A filozófia gyakran kínál érdekes pozíciókat vagy éppen ellenkezőket, de hát ez az, ami a párbeszédet és az öntudatot melegen tartja. És itt kezdődik a tánc. • Különböző valóságok – különböző anyagok. Az öt táncos torz pozitúrákon keresztül úgy manőverezik, mintha távirányítóval lennének irányítva, mintha vitrinekben volnának kiállítva a fehér fényekben. Öt androgün lény, akik csak testszínű rövidnadrágot viselnek, amit csak a ráncok sötétebb színe tör meg, s mindegyikük be van zárva egy élesen határolt fénykörbe, amit soha nem hagyhat el. Az egyik energetikai állapotból a másikba csúsznak. A hatodik körben a kulturális elméletíró Kathrina Zakravsky test nélküli fejét egy monitor ejti rabságba. Én hiszek a kibernetikus-organikus eszmékben – ezek már nem olyan idegenek tőlünk, mint egykor voltak. Azt hiszem, hogy a *Fremdkörper*ben felfedezhető minőség a testi feszítettség egy igen magas fokából származik. Igen érdekes testlátást teremt az a tény, hogy több mint egy órán át nem lehet elhagyni a fehér köröket. A „táncolni vagy sem” kérdése el van rejtve a valós és virtuális, az élő vagy mesterséges kérdése mögé. Talán visszavisz oda, hogy elgondolkodjak az élet értelméről és itt kezdődik a tánc. • Az enyémhez hasonló daraboknak épp annyira kell tükrözniük a jelent, mint amennyire fikciók. Nem hiszek test és lélek totális szeparációjában. A *Fremdkörper* egyszerűen az emberek és a táncosok önmegértésére reflektál: „...ha nem működünk, akkor csak készenléti állapotban vagyunk.” Táncosnak lenni színpadi kiállítás és ez olykor azt jelenti, hogy „idegen-test” vagyok. Minél elkülönítettebben reprezentál egy mozgás ismerős képeket, annál groteszkebbnek és mesterségesebbnek tűnik a jelen világ, ami ezeket a képeket előállítja. Számomra a cyborg azon ember politikai koncepcióját testesíti meg, akit kulturális létezőként fognak fel. Önmagát szabályozza, újra feltalálja, bár számtalan idegen hatás járja át, egy olyan jövőt ígérve, mely egyaránt lehet utópia vagy katasztrófa. «

Makám – KRULIK ZOLTÁN Ha a Makám teljes, huszonöt éves történetét nézem, elmondhatom: az utolsó öt év szól az egyszerű, közérthető dal-formáról, egyfajta időtlenségről. Ez komoly fordulatnak számít, de a „zenei mélyfúrások”, az irányaink változatlanok. A régi Makám szigorúan hangszeres, meditatív, improvizatív kortárs kamarazenét játszott, melyben a közeli és távolabbi kelet világa, a pentatónia, a legősibb ritmikák, melodikák domináltak. E hatások – elsősorban a keleti elkötelezettségé – most is léteznek, de már nem magasabb műformákra törekszünk. • Utolsó öt lemezünk vokális – eleinte volt határozott tematikájuk, bár én szeretem a gyűjtőfogalmakat – ezek sorában áll a *Skanzen*, melyben archaikus magyar népdalokat dolgoztam fel, de az alaptermatika a szerelem volt. Utána a *Kilenc kolinda* a Kárpát-Medence, a Balkán karácsonyi, adventi énekek szellemében íródott. • A *Szindbád* a gyerekeket célozta meg. Az Anzix pedig a balkáni háborút próbálta megjeleníteni a nő szemszögéből. Legutolsó lemezünk, az *Almanach* pedig erőltetett koncepciók nélkül a legutóbbi tizenöt dalunk gyűjteménye. Gyerekdalok ezek, de mégse, szerelmes énekek – vegyes, színes anyag, melyen egy évig dolgoztunk. • A lemez, amelynek bemutató koncertjét a MU Színházban tartjuk, ugyancsak eklektikus anyagból áll össze. «

RUTKAI BORI Én egy énekesnő-imitátor vagyok. A zenélés szép ürügy arra, hogy bemutassam az életről alkotott véleményemet. Dalaimmal folyamatos (és reménytelen) harcot vívok a szerelmes slágerek által közvetített sztereotípiák ellen. Egyszer gyerekkoromban meghallottam a „kreativitás” szót és nagyon megtetszett, ezért elhatároztam, hogy egész életemet neki szentelem. • Tessék alaposan megfigyelni a repertoárunkat: morális-rocky, szakrális-induló, death-románc, bigott-tangó, deklarált-funky, metál-mulatós, mese-punk, delírium-discó, és metafizikus-gyerekdal (stb.). A sanzon szóval ki lehet kergetni a világból! Kár lenne ezt a sokféleséget lesanzonosítani. • Hogy miért vonzódok Oroszországhoz? Amikor kiderítették, hogy matryoska alakú az aurám, mindent megértettem. Sajnos, a rendszerváltáskor leamortizálták az orosz nyelv tanításának körülményeit, így az én addigi (7 éves) nyelvtudásom is passzívan elhalt. Azóta csak érzek és énekelek ezen a nyelven. A humor túlélési stratégia, és jól tesz az arcbőrömnök is. «

PÁLOSI ISTVÁN A fesztiválunk – immár két éve – nevében is deklaráltan nemzetközivé lett. Ez a megmérettetés az alapítványunk szakmafejlesztő tevékenységének is fontos része. Idén még egyértelműbb kritériumrendszer szerint készülünk rá. Ebben nagy segítségünkre volt Ide van Heiníngen a holland MAPA Alapítvány vezetője, akivel közösen dolgoztuk ki a fesztivál szabályait. Örömteli hír, hogy hamarosan megkezdí működését varsói partnerszervezetünk, mely átveszi a *Szóló-Duó Fesztivál* szisztémáját, így Lengyelországban egy előkör segíti a szervezést. • E fesztiválokát azért indítottuk el, mert azt éreztük, nagyon kevés, a munkáját segítő visszajelzést kaphat ma egy fiatal alkotóművész – a már haladók számára is fontos, hogy a reakciók sokfélesége nyomán tudatosuljon bennük egy irány. A zsűrink feladata ezért elsősorban nem a díjak odaítélése, hanem az, hogy az alkotómunkához saját, sokrétű véleményükkel nyújtsanak szakmai támpontokat. • A mezőny évről évre tisztul: egyéni hangvételre törekvő alkotók mutatkoznak meg estjeinken. A babérok nem érdekelnek minket, elértük határainkat és beteljesítettük alapcéljainkat, most a hangsúly a minőség, a fellépőknek nyújtott segítség érvényessége megtartásán van. A továbbjátszás lehetősége azonban még nagy kihívás, akárcsak a nemzetközi mezőnyön belüli kulturális tapasztalatcsere ösztönzése. «

SZABÓ RÉKA Előző darabunkhoz, a *Karchoz* képest a *Buddha szomorú* sokkal inkább vizualításra épülő munka, elemelkedettebb és komplexebb előadás, képi és mozgó – ha jellemző kifejezéseket keresünk. A két darab hangvétele, nyomvonala azonban teljes mértékben azonos. A hangsúly most a költőiségen és a színháziasságon van, hiszen egy irodalmi nyersanyagból dolgozunk, ellentétben a *Karccal*. Lázár Ervin világa annyira képies, hogy megkövetelte ezt a változást. • Az író látta az előadást, járt próbán, és megnézte a *Karcot* is. Mikor megkérdeztem tőle és a feleségétől, hogy hogyan tetszett nekik a *Buddha szomorú*, Lázár Ervin felesége, Vathy Zsuzsa ezt felelte: filozófiai mélységeiben igazán sikerült megfeytenünk Lázár Ervint, mire az érintett azt tette hozzá: „én viszont Szabó Rékát szeretném megfeyteni”. • Az előadásunk megértéséhez nem elengedhetetlen, hogy a Lázár-novellákat ismerje a néző. Őt alakja őt, finoman egymásba fonódó szóló – egy-egy történeti szál, novella. A játék prológusában a szereplők felvázolják saját karakterüket. Találkozásaik során saját szemszögükből látnak rá a másik defektusaira. Történetüknek íve van, melyen végighaladva minden figura eljut saját meséje végkifejletéig. Kicsiben, játékos formában itt is a világ menthetetlenségéről, groteszkségéről és szétziláltságáról esik szó. Az „én” pont olyan megválthatatlan, mint a „te”, s kommunikálni szinte lehetetlen, miközben jó szándékból nincs hiány... «

KESZÉG LÁSZLÓ Hivatalos nagyszínházakban is dolgozom párhuzamosan az alternatív életemmel: a színház már nem tud olyan, a hatalom háta mögötti, összekacsintós stílusban kommunikálni a közönséggel, mint valaha. Óriási izlésrombolás zajlik, ami ellen minimum akkora harcot kell folytatni, mint a demagógia ellen, ha egy társadalom normális, úgy rétegződik, mint a föld: ha csak egy méterre is leásunk, látjuk, hogy ott már más színű. De ehhez ásni kell és látni. • A MU Színház színpada széles és mély, a közönséghez nagyon közel van – így itt a színészek egy olyan speciális kapcsolatba léphetnek a nézőkkel, amihez hasonló a városban nagyon kevés helyen tapasztalható. Nekünk pedig sok mindenhez kell érteni, mert újra eljött a polihisztorok kora – a MU-ban pedig sokan értenek sokféle dologhoz. «

LADJÁNSZKI MÁRTA Az a *mi madre* című előadás emlékéllítés Anyámnak. Rájöttem, mennyire fontos, hogy ő mellett álljon, támogasson, higgyen bennem, elfogadjon és kicsit az is, hogy mondogassa: „értem nősz nagyra, az én dicsőségemre, tedd, amit tenned kell, hiszen itt vagy jó helyen”. Sokáig nem hittem el, de most már én is tudom, hogy a tánc az, amit kerestem, amivel önmagam, gondolataimat ki tudom fejezni, sőt, amivel másoknak is adni tudok. Ez a nagyon erős érzelmi kötődés indította, inspirálta alkotói gondolataimat. Dolgozni kezdtem, és persze voltak technikai kihívások, amiknek meg szerettem volna felelni. Kicsit visszanyúlta a klasszikus értelemben vett tánchoz, érdekelt a meditatív jelenlét, a mozdulatlanságban megfogalmazott kisugárzás és ennek párhuzamaként a test rebbenései, mozgása a térben. Társakat választottam az utamhoz, akik követtek és segítettek. Általuk kapcsolódott össze a hang (élőben és komponálásban: Jávorka Ádám), a fény (Szirtes Attila, ki teret ad a mozdulataimnak), és a mozgás, amit jómagam követtem el.

- Született egy mély, gondolatokat ébresztő, néha absztrakt, de sok részletében érzelmdús darab, melyet Anyámnak, Nagyanyámnak, Keresztanyámnak ajánlok. «

LÁBÁN-DÍJ A MU Színház és a Trafó Kortárs Művészetek Háza a magyar kortárs tánc legszínvonalasabb alkotásainak és alkotóinak elismerésére és népszerűsítésére szakmai díjat alapított. A 20. századi európai modern tánc legjelentősebb újtó személyiségéről, Lábán Rudolfról elnevezett díj odaítélésére az alapítók olyan független esztéták, kritikusok és újságírók közösségét kérték fel, akik évek óta rendszeresen elemzik, értelmezik és népszerűsítik a kortárs tánc-szcéna jelenségeit. A grémium egy-egy év teljes hazai kortárs tánc kínálata alapján hozza meg döntését, első alkalommal 2006. február 15-ig. Az alapítók, a két befogadó színház minden év májusának elején lehetővé teszi, hogy a közönség öt egymást követő esten találkozhasson a díjazott előadásokkal. • Az első, a 2005-ös év legjobb előadásait 2006. május 1. és 7. között láthatják a nézők a MU Színházban és a Trafóban. «

JANUÁR

05.	20 ^a	Nina Umniakov: Henzáp! (premier)
06.	20 ^a	Nina Umniakov: Henzáp! (premier)
09.	20 ^a	Off Társulat: Titi táji táncok
10.	20 ^a	Off Társulat: Titi táji táncok
12.	20 ^a	7. Szóló és 5. Duó Tánc Nemzetközi Fesztivál az Orkesztika Alapítvány szervezésében
13.	20 ^a	7. Szóló és 5. Duó Tánc Nemzetközi Fesztivál az Orkesztika Alapítvány szervezésében
14.	20 ^a	7. Szóló és 5. Duó Tánc Nemzetközi Fesztivál az Orkesztika Alapítvány szervezésében
15.	20 ^a	7. Szóló és 5. Duó Tánc Nemzetközi Fesztivál az Orkesztika Alapítvány szervezésében
16.	20 ^a	Pont Műhely: Őszinte, de igaz
17.	20 ^a	Pont Műhely: Őszinte, de igaz
18.	20 ^a	Pont Műhely: Őszinte, de igaz
20.	20 ^a	Andaxinház: Még távolabb
21.	20 ^a	Andaxinház: Még távolabb
27.	20 ^a	Új Táncok/5 a Budapest Tánciskola műhelyéből
28.	20 ^a	Új Táncok/5 a Budapest Tánciskola műhelyéből
31.	20 ^a	3 út az Artus műhelyéből: Gold Bea: Kis gésa, Dombi Kati: Háromfény, Nina Umniakov: Solo

FEBRUÁR

01.	20 ^a	3 út az Artus műhelyéből: Gold Bea: Kis gésa, Dombi Kati: Háromfény, Nina Umniakov: Solo
02.	20 ^a	Pont Műhely: Család
03.	20 ^a	Pont Műhely: Család
04.	20 ^a	Pont Műhely: Család
05.	20 ^a	Makám koncert
07.	20 ^a	Szabó Réka: Buddha szomorú
08.	20 ^a	Szabó Réka: Buddha szomorú
09.	20 ^a	Ladjánszki Márta: a mi madre
10.	20 ^a	Ladjánszki Márta: a mi madre
12.	19 ^a	Szentkirályi u. 4. F. Műhely: Karamazov nővérek
15.	20 ^a	Még 1 Mozdulatszínház és a Közép-Európa Táncszínház közös előadásában: Káin-Ábel
16.	20 ^a	Még 1 Mozdulatszínház és a Közép-Európa Táncszínház közös előadásában: Káin-Ábel
18.	20 ^a	Ágens+Tasnádi József+Szent Efrém Bizánci Férfikar: Ulixes
19.	20 ^a	Ágens+Tasnádi József+Szent Efrém Bizánci Férfikar: Ulixes
21.	20 ^a	LA dance company: Alice B. / henriette a vonaton
22.	20 ^a	LA dance company: olyan mint a szűzmária, csak a feje lecsavarható.../6913
25.	20 ^a	Gangaray Táncszínház: Vörös (premier)
26.	20 ^a	Gangaray Táncszínház: Vörös (premier)
28.	20 ^a	Szabó Réka: Buddha szomorú

MÁRCIUS

01.	20 ^a	Szabó Réka: Buddha szomorú
03.	20 ^a	Erna Ómarsdóttir: IBM 1404 - A User's Manual
04.	20 ^a	Erna Ómarsdóttir: IBM 1404 - A User's Manual
07.	20 ^a	Andaxinház: Még távolabb
08.	20 ^a	Andaxinház: Még távolabb
11.	20 ^a	Képzőművészeti Egyetem Látványtanszék: Demonstráció
14.	20 ^a	5. L1 Fesztivál
16.	20 ^a	5. L1 Fesztivál
18.	20 ^a	5. L1 Fesztivál
24.	20 ^a	MU Terminál - két új koreográfia Hudi László és Vera Ondrasikova MU Terminál - két új koreográfia Hudi László és Vera Ondrasikova
26.	11 ^b	Villanófény Fesztivál, a Francia Intézet támogatásával
29.	20 ^a	Veronica Endo és Loic Delacroix: Quentin holdja - gyerekelőadás Villanófény Fesztivál, a Francia Intézet támogatásával
30.	20 ^a	Juhász Kata: Blitz (premier) Villanófény Fesztivál, a Francia Intézet támogatásával
31.	20 ^a	Juhász Kata: Blitz (premier) Villanófény Fesztivál, a Francia Intézet támogatásával

ÁPRILIS

01.	20 ^a	Villanófény Fesztivál: Rutkai Bori koncert
04.	20 ^a	Fortedanse - Horváth Csaba - KET: &ECHO (premier)
05.	20 ^a	Fortedanse - Horváth Csaba - KET: &ECHO (premier)
07.	20 ^a	PR-evolution Dance Company: Fetish / Search for better
08.	20 ^a	PR-evolution Dance Company: Fetish / Search for better
10.	20 ^a	Pont Műhely: Őszinte, de igaz
11.	20 ^a	Pont Műhely: Őszinte, de igaz
12.	20 ^a	Pont Műhely: Őszinte, de igaz
13.	20 ^a	Várszegi Tibor: A mennybe vitt leány
14.	20 ^a	Várszegi Tibor: A mennybe vitt leány
21.	20 ^a	Off Társulat: Fészek (premier)
22.	20 ^a	Off Társulat: Fészek (premier)
25.	20 ^a	LA dance company: Alice B.,/henriette a vonaton
26.	20 ^a	LA dance company: Alice B.,/henriette a vonaton
28.	20 ^a	TranzDanz: In Sol-In Luna
29.	20 ^a	TranzDanz: In Sol-In Luna

MÁJUS

1-7.		Lábán-díj átadás
9., 10.	20 ^a	Ivo Dimcsev (BG): Lili Handel - vér és költészet a fehér kurva budoárjából
13-14.	20 ^a	MU Terminál: Goda Gábor és Kovács Gerzson Péter koreográfiái (premier)
19.	20 ^a	LA dance company: Alice B.,/henriette a vonaton
20.	20 ^a	LA dance company: olyan mint a szűzmária, csak a feje lecsavarható.../6913
26., 27.	20 ^a	Réti Anna: Inside out, Nagy Csilla: Monománia Daniela Hernandez: Faith / Aguafuerte

JÚNIUS

02.	évadzáró
-----	----------

JANUÁR

05.	20 ^a	Akram Khan (UK): MA
06.	20 ^a	Akram Khan (UK): MA
07.	20 ^a	Akram Khan (UK): MA
13.	20 ^a	Victoria & Lies Pauwels (B): White Star
14.	20 ^a	Victoria & Lies Pauwels (B): White Star
19.	20 ^a	Élőkép Társulat: Lepkévé válás - Konspiráció
20.	20 ^a	Élőkép Társulat: Lepkévé válás - Konspiráció
21.	20 ^a	Unit /jazz
25.	20 ^a	Nigel Charnock (UK): Frank
27.	20 ^a	Chris Haring (A): Fremdkörper
28.	20 ^a	Chris Haring (A): Fremdkörper

FEBRUÁR

03.	20 ^a	Pólusok - Pataky Klári és a MU terminál részvételével
04.	20 ^a	Pólusok - Pataky Klári és a MU terminál részvételével
09.	20 ^a	TranzDanz: Sziklarajzok
10.	20 ^a	TranzDanz: Sziklarajzok
11.	20 ^a	Žagar music for psychedelic tales, visual story by Fabricius
14.	20 ^a	Compagnie Felix Ruckert (D): MushRoom
15.	20 ^a	Compagnie Felix Ruckert (D): MushRoom
17.	20 ^a	Compagnie Felix Ruckert (D): Secret Service
18.	20 ^a	Compagnie Felix Ruckert (D): Secret Service
23.		VIII. Making New Waves kortárs zenei fesztivál
24.		VIII. Making New Waves kortárs zenei fesztivál
25.		VIII. Making New Waves kortárs zenei fesztivál
26.		VIII. Making New Waves kortárs zenei fesztivál

MÁRCIUS

02.	20 ^a	a Frenák Pál Társulat premierje
03.	20 ^a	a Frenák Pál Társulat premierje
04.	20 ^a	a Frenák Pál Társulat premierje
05.	20 ^a	a Frenák Pál Társulat premierje
08.	20 ^a	Frenák Pál Társulat: Tricks & Tracks
09.	20 ^a	Frenák Pál Társulat: Tricks & Tracks
11.	20 ^a	DJ Grazzhoppa featuring Aka Moon (B)
17.	20 ^a	Victoria Thierrée Chaplin (F): Aurélia oratóriuma
18.	20 ^a	Victoria Thierrée Chaplin (F): Aurélia oratóriuma
19.	20 ^a	Victoria Thierrée Chaplin (F): Aurélia oratóriuma
23.		EmergeandSee nemzetközi diákfilmfesztivál
24.		EmergeandSee nemzetközi diákfilmfesztivál
25.	20 ^a	Gryllus Samu & Márkos Albert szerzői estje
30.-ápr 1.	20 ^a	PR-evolution Dance Company: A csodálatos mandarin és Jeremy James egy koreográfiája

ÁPRILIS

06.	20 ^a	Nagy Fruzsina & Pater Sparrow: Recycle
07.	20 ^a	Nagy Fruzsina & Pater Sparrow: Recycle
08.	20 ^a	Alasnoaxis (USA) /jazz
13.	20 ^a	a British Council és a Trafó kortárs irodalmi sorozata
14.	20 ^a	a British Council és a Trafó kortárs irodalmi sorozata
20.	20 ^a	a Bozsik Yvette Társulat premierje
21.	20 ^a	a Bozsik Yvette Társulat premierje
22.	20 ^a	a Bozsik Yvette Társulat premierje
23.	20 ^a	a Bozsik Yvette Társulat premierje
27.	20 ^a	Needcompany (B): Isabella's room
28.	20 ^a	Needcompany (B): Isabella's room
29.	20 ^a	Indiai est /zene

MÁJUS

04. és 06.	20 ³⁰	Lábán-díj átadás
09.	20 ³⁰	Szóló- és Duófesztivál gálája
11.	20 ³⁰	Compagnie 111 (F): Plan B /új cirkusz
12.	20 ³⁰	Compagnie 111 (F): Plan B /új cirkusz
13.	20 ³⁰	Compagnie 111 (F): Plan B /új cirkusz
15.	20 ^a	Compagnie Marie Chouinard (CAN): bODY_rEMIX/gOLDBERG_vARIATIONS (Helyszín: Thália Színház)
17.	20 ³⁰	Compagnie Marie Chouinard (CAN): Étude No. 1., Egy faun délutánja /tánc
18.	20 ³⁰	Compagnie Marie Chouinard (CAN): Étude No. 1., Egy faun délutánja /tánc
19.	20 ³⁰	Joey Baron (USA) koncert

TRAFÓ GALÉRIA

február 01-26.	How to do things? ...In the Middle of (No)Where Budapest
március	1. Sparwasser - a berlini kiállítóhely programja 2. On Collaboration - nemzetközi programsorozat
április	Michael Rakowitz az Art in General csereprogram művésze
május	1. Crash Test Dummy nemzetközi köztéri programsorozat 2. On Mobility nemzetközi kiállítás
június	BPworkshop 2006

parallel 2006 N°02

Időszakos kiadvány

Kiadó: MU Színházi Egyesület, Trafó Kht.

Felelős kiadó: Bálint Gábor, Szabó György

Az interjúkat lejegyezte: Halász Tamás, Mestyán Ádám

Szerkesztők: Gálos Orsi, Kenesei Edina, Leszták Tibor

Arculat, fotók: Hapák Péter

Nyomdai előkészítés: PartGroup

Nyomda: Crew Print

Megjelenik: 1000 példányban

A címlapon és a 19., 22., 23., 29., 39. oldalakon Ladányi Andrea látható.
Az 28. oldalon szereplő képet Eveline Vanassche készítette.

Támogatók:

Külön köszönet a Pro Cultura Urbis Közalapítványnak,
hogy támogatta mind a MŰ 05/01-es, mind jelen kiadványunk megjelenését.

Köszönet a MU Színház és a Trafó munkatársainak.

A MU Színház stábja:

igazgató	Bálint Gábor
művészeti vezető	Leszták Tibor
gazdasági vezető	Antal László
sajtó, gyermekprogram	Varga Andrea
nemzetközi kapcsolatok	Imely Zoltán
titkárság, jegyek	Laborczy Edit
grafika	Babarczi Dalma
technika	Payer Ferenc
	Kormosói Róbert
gondnok	Belinszki Zoltán
jegypénztár	Tamás Kata

A Trafó - Kortárs Művészetek Háza stábja:

igazgató	Szabó György
igazgatóhelyettes	Haraszti Zsolt
programszervezés	Kenesei Edina
	Erdődi Katalin
	Faludi Julianna
	Halmos András
trafó galéria	Somogyi Hajnalka,
	Bircsák Eszter
kommunikáció	Turóczy Zsuzsa,
	Horváth Brigitta,
	Gálos Orsi,
	Morcz Fruzsina
gazdasági vezető	Kovács Lászlóné
gazdasági osztály	Tokody Ágnes,
	Molnárné Kuskó Szilvia,
	Vénig Istvánné
jegypénztár	Kenyeres Zsuzsa,
	Lucza Flóra
technika	Marton János, Hajas Attila,
	Till András, Csuka Balázs,
	Tóth András, Ferenczi László,
	Sipos Gábor, Remkó László,
	Ordasi László

19115169